

Sygn. akt I NSNc 82/21

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 15 września 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Paweł Księżak (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Tomasz Demendecki

Kazimierz Tomaszek (ławnik Sądu Najwyższego)

w sprawie z wniosku (...) Bank Spółki Akcyjnej z siedzibą w W.

z udziałem M. K. i J. K.

o egzekucję świadczenia pieniężnego

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych w dniu 15 września 2021 r.

skargi nadzwyczajnej Prokuratora Generalnego

od postanowienia Sądu Okręgowego w Ł. z 17 października 2018 r.

sygn. akt III Cz (...)

1. oddala skargę nadzwyczajną:

2. znosi wzajemnie koszty postępowania ze skargi nadzwyczajnej.

UZASADNIENIE

W ramach postępowania egzekucyjnego w sprawie o sygn. akt Km (...), prowadzonego przez komornika sądowego przy Sądzie Rejonowym w Ł. D. N. przeciwko dłużnikowi M. K. na podstawie bankowego tytułu egzekucyjnego nr BTE

(...), wystawionego przez wierzyciela (...) Bank Spółkę Akcyjną z siedzibą w W. i zaopatrzonego w klauzulę wykonalności postanowieniem referendarza sądowego w Sądzie Rejonowym w Ł. z 20 grudnia 2013 r., sygn. akt II 1 Co (...), wszczęta została egzekucja z nieruchomości stanowiącej lokal mieszkalny o numerze (...), położony w Ł. przy ul. W. 41, dla której Sąd Rejonowy w Ł. prowadzi księgę wieczystą nr (...). Nadzór nad egzekucją z nieruchomości sprawowany był przez Sąd Rejonowy w Ł. w sprawie o sygn. akt II 1 Co (...).

Postanowieniem z 9 maja 2017 r., sygn. akt II 1 Co (...), Sąd Rejonowy w Ł. udzielił przybicia prawa własności opisanej powyżej nieruchomości na rzecz licytantki J. K.. Orzeczenie to, wobec jego niezaskarżenia, uprawomocniło się 17 maja 2017 r.

21 kwietnia 2017 r. M. K. wytoczył przed Sąd Rejonowy w Ł. powództwo o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego w postaci bankowego tytułu egzekucyjnego nr BTE (...), wystawionego przez (...) Bank Spółkę Akcyjną z siedzibą w W.. Postępowanie w sprawie toczyło się pod sygn. akt II C (...).

Postanowieniem z 23 maja 2017 r., sygn. akt II C (...), Sąd Rejonowy w Ł. udzielił M. K. zabezpieczenia roszczenia poprzez zawieszenie postępowania egzekucyjnego prowadzonego przez komornika sądowego przy Sądzie Rejonowym w Ł. D. N. w sprawie o sygn. akt Km (...). Odpis przedmiotowego postanowienia nie został doręczony komornikowi oraz Sądowi sprawującemu nadzór nad egzekucją z nieruchomości, wskutek czego czynności w ramach egzekucji z nieruchomości były nadal podejmowane.

Postanowieniem z 7 sierpnia 2017 r., sygn. akt II 1 Co (...), Sąd Rejonowy w Ł. przysądził prawo własności lokalu mieszkalnego o numerze (...), położonego w Ł. przy ul. W. 41, dla którego Sąd Rejonowy w Ł. prowadzi księgę wieczystą nr (...), stanowiącego przedmiot przetargu w pierwszym terminie 9 maja 2017 r., na rzecz J. K. za cenę 125.700 zł, która w całości została uiszczona gotówką. Jednocześnie Sąd Rejonowy stwierdził, że M. K. ma obowiązek wydać prawo własności tego lokalu na rzecz J. K..

Zażalenie na przedmiotowe postanowienie wniósł do Sądu Okręgowego w Ł. M. K.. Postępowanie w sprawie toczyło się pod sygn. akt III Cz (...).

Postanowieniem z 5 marca 2018 r., sygn. akt III Cz (...), Sąd Okręgowy w Ł. zawiesił postępowanie zażaleniowe do czasu prawomocnego rozstrzygnięcia toczącej się przed Sądem Rejonowym w Ł. sprawy o pozbawienie tytułu wykonawczego klauzuli wykonalności, sygn. akt II C (...).

Postanowieniem z 26 września 2017 r. komornik sądowy przy Sądzie Rejonowym w Ł., wobec przedłożenia przez dłużnika M. K. postanowienia Sądu Rejonowego w Ł. z 23 maja 2017 r. o udzieleniu zabezpieczenia poprzez zawieszenie postępowania egzekucyjnego, zawiesił postępowanie egzekucyjne w sprawie o sygn. akt Km (...).

Wyrokiem z 6 listopada 2017 r., sygn. akt II C (...), Sąd Rejonowy w Ł. pozbawił wykonalności w całości tytuł wykonawczy w postaci bankowego tytułu egzekucyjnego, stanowiącego podstawę egzekucji w sprawie o sygn. akt Km (...). Przedmiotowy wyrok został zaskarżony przez wierzyciela (...) Bank Spółkę Akcyjną z siedzibą w W..

Wyrokiem z 19 kwietnia 2018 r., sygn. akt III Ca (...), Sąd Okręgowy w Ł. oddalił apelację wierzyciela (...) Bank Spółki Akcyjnej z siedzibą w W., wniesioną od wyroku Sądu Rejonowego w Ł. z 6 listopada 2017 r., sygn. akt II C (...).

Postanowieniem z 17 października 2018 r., sygn. akt III Cz (...), Sąd Okręgowy w Ł. podjął zawieszone postępowanie i oddalił zażalenie M. K. na postanowienie Sądu Rejonowego w Ł. z 7 sierpnia 2017 r., sygn. akt II 1 Co (...), w przedmiocie przysądzenia prawa własności nieruchomości na rzecz J. K..

W uzasadnieniu Sąd Okręgowy wskazał, że jakkolwiek tytuł wykonawczy będący podstawą egzekucji został pozbawiony wykonalności, wskutek czego postępowanie egzekucyjne podlegać będzie umorzeniu, to jednak umorzenie postępowania egzekucyjnego nie może naruszać praw osób trzecich. W ocenie Sądu taką osobą trzecią jest J. K., wygrywająca przetarg, która po dopełnieniu warunków licytacyjnych uzyskała prawo do przysądzenia własności.

23 października 2018 r. komornik sądowy przy Sądzie Rejonowym w Ł. umorzył postępowanie egzekucyjne w sprawie o sygn. akt Km (...) – w oparciu o prawomocny wyrok pozbawiający wykonalności tytuł wykonawczy.

Następnie M. K. wytoczył powództwo o pozbawienie wykonalności prawomocnego postanowienia Sądu Rejonowego w Ł. z 7 sierpnia 2017 r., sygn.

akt II 1 Co (...), w przedmiocie przysądzenia własności nieruchomości na rzecz J. K.. Powództwo to zostało oddalone prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego w Ł. z 25 marca 2020 r., sygn. akt II C (...).

Skargę nadzwyczajną od postanowienia Sądu Okręgowego w Ł. z 17 października 2018 r., sygn. akt III Cz (...), wniósł na podstawie art. 89 § 1 w zw. z art. 115 § 1 i 1a ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym, powołując się na konieczność zapewnienia zgodności z zasadą demokratycznego państwa prawnego urzeczywistniającego zasady sprawiedliwości społecznej, Prokurator Generalny – zaskarżając go w całości.

Na podstawie art. 89 § 1 pkt 1 ustawy o Sądzie Najwyższym Prokurator Generalny zarzucił zaskarżonemu orzeczeniu:

1. naruszenie konstytucyjnej zasady ochrony zaufania do państwa i jego organów (zasady lojalności), polegającej na obowiązku budowania bezpieczeństwa prawnego i pewności prawa – poprzez istnienie w obrocie prawnym orzeczenia utrzymującego w mocy postanowienie Sądu Rejonowego w Ł. z 7 sierpnia 2017 r., sygn. akt II 1 Co (...), w przedmiocie przysądzenia na rzecz J. K. prawa własności nieruchomości, stanowiącej lokal mieszkalny o numerze (...), położony w Ł. przy W. 41, dla której Sąd Rejonowy w Ł. prowadzi księgę wieczystą o numerze (...), podczas gdy wyrokiem z 6 listopada 2017 r., sygn. akt II C (...), Sąd Rejonowy w Ł. pozbawił wykonalności tytuł wykonawczy w postaci bankowego tytułu egzekucyjnego BTE (...) z 15 listopada 2013 r., a wyrokiem z dnia 19 kwietnia 2018 r., sygn. akt III Ca (...), Sąd Okręgowy w Ł. oddalił apelację (...) Bank Spółki Akcyjnej z siedzibą w W.. Powyższe oznacza, że egzekucja w rozpoznawanej sprawie nie mogła się toczyć, albowiem nie było tytułu egzekucyjnego stanowiącego podstawę egzekucji. Tymczasem mimo pozbawienia wykonalności bankowego tytułu egzekucyjnego, stanowiącego podstawę egzekucji, utrzymano w mocy skutki licytacji lokalu mieszkalnego na rzecz osoby trzeciej, co należy uznać za naruszające lojalność państwa wobec obywatela (w analizowanej sprawie właściciela nieruchomości);

2. naruszenie chronionego konstytucyjnie prawa własności (art. 64 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej) – przez to, że wbrew gwarancji pewności prawa i bezpieczeństwa prawnego Sąd stworzył sytuację, w której właściciel

nieruchomości nie mógł realizować swoich uprawnień ochronnych z zakresu prawa własności, albowiem został tej własności pozbawiony, mimo że w innym postępowaniu Sąd pozbawił tytuł egzekucyjny wykonalności, co oznaczało nakaz umorzenia postępowania egzekucyjnego.

Wobec powyższego Prokurator Generalny, na podstawie art. 91 § 1 ustawy o Sądzie Najwyższym, wniósł o uchylenie postanowienia Sądu Okręgowego w Ł. z 17 października 2018 r., sygn. akt III Cz (...), a także poprzedzającego go postanowienia Sądu Rejonowego w Ł. z 7 sierpnia 2017 r., sygn. akt II 1 Co (...) – w całości, oraz orzeczenie co do istoty sprawy.

W odpowiedzi na skargę nadzwyczajną wierzyciel (...) Bank Spółka Akcyjna z siedzibą w W. wniósł o oddalenie skargi nadzwyczajnej w całości oraz o zasądzenie na jego rzecz kosztów postępowania ze skargi nadzwyczajnej według norm przepisanych wraz z kwotą 17 zł tytułem uiszczonej opłaty skarbowej od dokumentu pełnomocnictwa.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Stosownie do art. 1 pkt 1 lit. b ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym (t.j. Dz.U. 2021, poz. 154 ze zm.; dalej: u.SN) Sąd Najwyższy jest organem władzy sądowniczej powołanym do sprawowania wymiaru sprawiedliwości przez kontrolę nadzwyczajną prawomocnych orzeczeń sądowych w celu zapewnienia ich zgodności z zasadą demokratycznego państwa prawnego urzeczywistniającego zasady sprawiedliwości społecznej przez rozpoznawanie skarg nadzwyczajnych.

Zgodnie z art. 89 § 1 u.SN jeżeli jest to konieczne dla zapewnienia zgodności z zasadą demokratycznego państwa prawnego urzeczywistniającego zasady sprawiedliwości społecznej, od prawomocnego orzeczenia sądu powszechnego lub sądu wojskowego kończącego postępowanie w sprawie może być wniesiona skarga nadzwyczajna, o ile:

1) orzeczenie narusza zasady lub wolności i prawa człowieka i obywatela określone w Konstytucji lub

2) orzeczenie w sposób rażący narusza prawo przez błędną jego wykładnię lub niewłaściwe zastosowanie, lub

3) zachodzi oczywista sprzeczność istotnych ustaleń sądu z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego

- a orzeczenie nie może być uchylone lub zmienione w trybie innych nadzwyczajnych środków zaskarżenia.

Stosownie do art. 89 § 2 u.SN skargę nadzwyczajną może wnieść Prokurator Generalny, Rzecznik Praw Obywatelskich oraz, w zakresie swojej właściwości, Prezes Prokuratury Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej, Rzecznik Praw Dziecka, Rzecznik Praw Pacjenta, Przewodniczący Komisji Nadzoru Finansowego, Rzecznik Finansowy, Rzecznik Małych i Średnich Przedsiębiorców i Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów.

Wedle art. 89 § 3 u.SN skargę nadzwyczajną wnosi się w terminie 5 lat od dnia uprawomocnienia się zaskarżonego orzeczenia, a jeżeli od orzeczenia została wniesiona kasacja albo skarga kasacyjna – w terminie roku od dnia ich rozpoznania. Niedopuszczalne jest uwzględnienie skargi nadzwyczajnej na niekorzyść oskarżonego wniesionej po upływie roku od dnia uprawomocnienia się orzeczenia, a jeżeli od orzeczenia została wniesiona kasacja albo skarga kasacyjna – po upływie 6 miesięcy od dnia jej rozpoznania.

Nie ulega wątpliwości, że skarżący – Prokurator Generalny – jest legitymowany do wniesienia skargi nadzwyczajnej w przedmiotowej sprawie zgodnie z art. 89 § 2 u.SN. Podobnie, brak jest wątpliwości co do tego, że zaskarżone postanowienie Sądu Okręgowego w Ł. z 17 października 2018 r. jest prawomocne, a przymiot prawomocności uzyskało po wejściu w życie ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym, tj. po 3 kwietnia 2018 r., i nie może zostać wzruszone w trybie innych nadzwyczajnych środków zaskarżenia; a także, że zachowany został przewidziany w art. 89 § 3 u.SN termin do wniesienia skargi nadzwyczajnej.

Jednocześnie należy uznać, że zaskarżone postanowienie Sądu Okręgowego w Ł. z 17 października 2018 r. ma charakter orzeczenia kończącego postępowanie w sprawie. Na gruncie przepisów regulujących postępowanie egzekucyjne zwrot „kończącego postępowanie w sprawie”, którym posługuje się art. 89 § 1 *in principio* u.SN, nie powinien być bowiem rozumiany dosłownie – w ten

sposób, że chodzi tu o definitywne zakończenie całego tego postępowania – a to z następujących przyczyn.

Jak wyjaśnił Sąd Najwyższy w uzasadnieniu postanowienia z 5 lipca 2006 r., IV CNP 25/06, „[z]akończenie postępowania egzekucyjnego, w którym osiągnięty zostanie jego właściwy cel, nie wiąże się z wydaniem orzeczenia >>kończącego<<, kodeks bowiem jego wydania nie przewiduje. Tak więc, gdy postępowanie egzekucyjne zostanie >>jako całość<< zakończone przez wyegzekwowanie należności, nie znajdzie to wyrazu w orzeczeniu, które mogłoby odpowiadać orzeczeniu co do istoty w postępowaniu rozpoznawczym lub orzeczeniu kończącemu to postępowanie jako całość w inny sposób. Żaden >>dalszy etap<< postępowania egzekucyjnego nie jest, w dosłownym rozumieniu, możliwy wtedy, gdy zostaje ono zakończone w wyniku ujawnienia się albo powstania przeszkód do jego prowadzenia lub kontynuowania (art. 823-825 k.p.c.). Wskazana cecha postępowania egzekucyjnego wyraźnie świadczy o tym, że zawodne jest przenoszenie na jego grunt kryterium orzeczenia kończącego postępowanie w sprawie w ujęciu stosowanym w postępowaniu rozpoznawczym.”.

Wobec powyższego, w orzecznictwie Sądu Najwyższego ukształtował się pogląd, zgodnie z którym w sprawie egzekucyjnej za orzeczenie kończące postępowanie w sprawie może być uznane nie tylko orzeczenie kończące je jako całość, ale także postanowienie sądu, które definitywnie zamyka samodzielną, zasadniczą część postępowania egzekucyjnego (por. postanowienia Sądu Najwyższego z: 4 stycznia 1973 r., III CRN 344/72; 12 listopada 1997 r., III CZP 55/97; 5 lipca 2006 r., IV CNP 25/06; 26 kwietnia 2007 r., III CNP 67/06; uchwała Sądu Najwyższego z 6 listopada 2008 r., III CZP 106/08). Zważywszy, że egzekucja z nieruchomości co do zasady składa się z pięciu kolejno po sobie następujących stadiów: 1) zajęcia nieruchomości, 2) opisu i oszacowania nieruchomości, 3) sprzedaży licytacyjnej zakończonej wydaniem postanowienia co do przybicia, 4) przysądzenia własności, 5) podziału sumy uzyskanej z egzekucji, za postanowienie kończące postępowanie w sprawie egzekucyjnej – rozumiane jako orzeczenie, które kończy samodzielną część tego postępowania – należy uznać postanowienie rozstrzygające kwestie wymienione w pkt 1-5. Do tej kategorii należy zaskarżone skargą nadzwyczajną Prokuratora Generalnego postanowienie

Sądu Okręgowego w Ł. z 17 października 2018 r., rozstrzygające prawomocnie (po rozpoznaniu zażalenia) o przysądzeniu własności nieruchomości.

Na rzecz tego stanowiska przemawia także argument, że kwestia jest rozważana na tle art. 89 § 1 u.SN, a zatem w celu ustalenia, czy dopuszczalna jest skarga nadzwyczajna od orzeczenia wydanego w postępowaniu egzekucyjnym – a dokładniej: od postanowienia rozstrzygającego prawomocnie (po rozpoznaniu zażalenia) o przysądzeniu własności nieruchomości. Generalne wyłączenie dopuszczalności skargi nadzwyczajnej w odniesieniu do orzeczeń niekończących postępowania egzekucyjnego jako całości oznaczałoby w praktyce wyłączenie możliwości skorygowania prawomocnych orzeczeń dotkniętych kwalifikowanymi wadami, o których mowa w art. 89 § 1 pkt 1, 2 i 3 u.SN – ze względu na brak przesłanki wymaganej przez art. 89 § 1 *in principio* u.SN. Tworzyłoby to trudny do zaakceptowania, w kontekście celów stawianych instytucji skargi nadzwyczajnej (zapewnienie zgodności z zasadą demokratycznego państwa prawnego urzeczywistniającego zasady sprawiedliwości społecznej), stan niemożności wyeliminowania z obrotu prawnego orzeczeń niespełniających tych standardów, uchybiających podstawowym kryteriom sprawiedliwości.

Jak wynika z treści art. 398¹³ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy rozpoznaje skargę kasacyjną w granicach zaskarżenia oraz w granicach podstaw; w granicach zaskarżenia bierze jednak z urzędu pod rozagę nieważność postępowania. Przepis ten, z mocy art. 95 pkt 1 u.SN, stosuje się w postępowaniu w sprawie skargi nadzwyczajnej.

Jednocześnie, w przedmiotowej sprawie nie zachodzą ograniczenia, o których mowa w art. 90 u.SN.

Zgodnie z treścią art. 91 § 1 zd. 2 u.SN Sąd Najwyższy oddala skargę nadzwyczajną, jeżeli stwierdzi brak podstawy do uchylenia zaskarżonego orzeczenia.

Jak wynika z treści rozpoznawanej skargi nadzwyczajnej, podstawy do uchylenia zaskarżonego postanowienia Sądu Okręgowego w Ł. z 17 października 2018 r., sygn. akt III Cz (...), a także poprzedzającego go postanowienia Sądu Rejonowego w Ł. z 7 sierpnia 2017 r., sygn. akt II 1 Co (...), Prokurator Generalny upatruje w naruszeniu konstytucyjnej zasady ochrony zaufania do państwa i jego

organów (zasady lojalności) oraz chronionego konstytucyjnie prawa własności (art. 64 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej) – twierdząc, że brak było podstaw do przysądzenia własności nieruchomości na rzecz J. K. w sytuacji, gdy tytuł wykonawczy, stanowiący podstawę prowadzenia egzekucji wobec M. K., został prawomocnie pozbawiony wykonalności.

Okolicznością, która ma w niniejszej sprawie decydujące znaczenie, a której Prokurator Generalny nie nadaje właściwej rangi, jest układ chronologiczny, jaki zachodzi między wydaniem i uprawomocnieniem się postanowienia o przybiciu (postanowienia Sądu Rejonowego w Ł. z 9 maja 2017 r., sygn. akt II 1 Co (...)) a zawieszeniem postępowania egzekucyjnego toczącego się wobec M. K. z wniosku (...) Bank Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. (co nastąpiło na mocy postanowienia Sądu Rejonowego w Ł. z 23 maja 2017 r., sygn. akt II C (...)).

Zgodnie z art. 998 § 1 k.p.c. po uprawomocnieniu się przybicia i wykonaniu przez nabywcę warunków licytacyjnych lub postanowienia o ustaleniu ceny nabycia i wpłaceniu całej ceny przez Skarb Państwa sąd wydaje postanowienie o przysądzeniu własności. Stosownie do art. 998 § 2 k.p.c. na postanowienie co do przysądzenia własności przysługuje zażalenie. Podstawą zażalenia nie mogą być uchybienia sprzed uprawomocnienia się przybicia.

Jak wynika z treści powołanych przepisów, przedmiot merytorycznego badania sądu w tej fazie egzekucji z nieruchomości jest ograniczony do przesłanek z art. 998 § 1 k.p.c. (por. uchwała Sądu Najwyższego z 4 października 1972 r., III CZP 69/72; postanowienie Sądu Najwyższego z 12 grudnia 1997 r., III CKN 383/97). Kontrola sądu sprowadza się więc do stwierdzenia, czy postanowienie o przybiciu lub ustaleniu ceny nabycia jest prawomocne i czy wykonane zostały warunki licytacyjne, albo też wpłacona została cała cena kupna przez Skarb Państwa. Poza tak określonym zakresem rozpoznania sprawy pozostaje ocena prawidłowości poprzedniego postępowania i jego ewentualnych uchybień, które z momentem uprawomocnienia się postanowienia o przybiciu ulegają prekluzji. Wynika to wprost z art. 998 § 2 zd. 2 k.p.c., który wyłącza z podstaw zażalenia na postanowienie o przysądzeniu własności uchybienia sprzed uprawomocnienia się przybicia. Dotyczy to wszelkich możliwych uchybień bez względu na ich charakter i rangę (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 15 grudnia 1997 r., I CKN 371/97).

Tego rodzaju uregulowanie daje wyraz zapatrywaniu ustawodawcy co do waloru prawnego postanowienia o przybiciu, skutków jego uprawomocnienia się w postaci wyłączenia kontroli w trybie środka prawnego (zażalenia) postanowienia o przybiciu w kolejnej fazie postępowania egzekucyjnego, a mianowicie w postępowaniu w przedmiocie przysądzenia własności.

W rozpoznawanej sprawie postanowienie o udzieleniu przybicia na rzecz J. K. prawa własności lokalu mieszkalnego numer (...) położonego w Ł. przy ul. W. 41, stanowiącego przedmiot przetargu w pierwszym terminie 9 maja 2017 r., stało się prawomocne 17 maja 2017 r. – co wynika z treści postanowienia Sądu Rejonowego w Ł. z 20 czerwca 2017 r., sygn. akt II 1 Co (...).

Następnie, 23 maja 2017 r. Sąd Rejonowy w Ł. wydał w sprawie z powództwa M. K. przeciwko (...) Bank Spółce Akcyjnej z siedzibą w W. (sygn. akt II C (...)) postanowienie o udzieleniu zabezpieczenia roszczenia poprzez zawieszenie postępowania egzekucyjnego prowadzonego przez komornika sądowego przy Sądzie Rejonowym w Ł. D. N. pod sygn. akt Km (...).

Nie ulega wątpliwości, że postanowienie o udzieleniu zabezpieczenia – poprzez zawieszenie postępowania egzekucyjnego – zostało wydane już po uprawomocnieniu się postanowienia o udzieleniu przybicia. Z tego względu zawieszenie postępowania egzekucyjnego w ramach zabezpieczenia dochodzonego przez M. K. roszczenia o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności nie mogło w jakikolwiek sposób wpłynąć na treść postanowienia o przysądzeniu własności. Przesłankami przysądzenia własności – co wynika z przytoczonego powyżej art. 998 § 1 k.p.c. – są bowiem tylko prawomocność przybicia i wykonanie warunków licytacyjnych przez nabywcę. Jak zaznaczono już powyżej, nie mają przy tym znaczenia żadne uchybienia procesowe oraz inne wadliwości postępowania i orzekania – z mocy art. 998 § 2 zd. 2 k.p.c. następuje bowiem swoiste, związane z prawomocnością, sprekludowanie możliwości ich podnoszenia.

Jednocześnie w art. 826 zd. 2 k.p.c. stwierdza się wyraźnie, że umorzenie postępowania egzekucyjnego nie może naruszać praw osób trzecich – do których zalicza się również licytanta wygrywającego przetarg, który zgodnie z art. 995 k.p.c.

po dopełnieniu warunków licytacyjnych uzyskuje prawo do przysądzenia własności (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 9 marca 2005 r., III CK 261/04).

W rozpoznawanej sprawie postępowanie egzekucyjne, toczące się z wniosku (...) Bank Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. przeciwko M. K. pod sygn. akt Km (...), zostało umorzone postanowieniem komornika sądowego przy Sądzie Rejonowym w Ł. z 23 października 2018 r. W dacie jego wydania J. K. posiadała prawo do przysądzenia własności nieruchomości – które zostało zaspokojone wraz z wydaniem przez Sąd Rejonowy w Ł. postanowienia z 7 sierpnia 2017 r., sygn. akt II 1 Co (...).

Powyższe oznacza, że prawa J. K., jako licytanta, który zaoferował najwyższą cenę, podlegały podwójnej ochronie – z mocy art. 998 § 2 zd. 2 k.p.c., który zakłada prekluzję wszelkich uchybień sprzed uprawomocnienia się postanowienia o przybiciu, a także z mocy art. 826 zd. 2 k.p.c., którego treść wyklucza uzależnienie praw i obowiązków osób trzecich od następstw umorzenia postępowania.

W sytuacji, gdy w zaskarżonym skargą nadzwyczajną postanowieniu (a także w poprzedzającym go postanowieniu Sądu Rejonowego w Ł. z 7 sierpnia 2017 r., sygn. akt II 1 Co (...)) w sposób prawidłowy zastosowano przepisy prawa, których zgodność z Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej nie została zakwestionowana, sformułowany przez Prokuratora Generalnego w skardze nadzwyczajnej zarzut należy uznać za bezzasadny. Jednocześnie, nie sposób stwierdzić, aby uwzględnienie rozpoznawanej skargi nadzwyczajnej miało służyć zapewnieniu zgodności z zasadą demokratycznego państwa prawnego urzeczywistniającego zasady sprawiedliwości społecznej – skoro w konsekwencji doprowadziłoby to do naruszenia praw osoby trzeciej, tj. nabywcy nieruchomości J. K., w tym do naruszenia przysługującego jej prawa własności, podlegającego także w jej przypadku ochronie na podstawie art. 64 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

Na marginesie należy zauważyć, że wobec umorzenia postępowania egzekucyjnego toczącego się z wniosku (...) Bank Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. przeciwko M. K. pod sygn. akt Km (...), zarządzeniem z 10 grudnia 2019 r. nakazano wypłatę na rzecz M. K. kwot: 16.760 zł i 108.940 zł (łącznie: 125.700 zł)

oraz pozostałych narosłych odsetek, wzywając go jednocześnie do wskazania numeru rachunku bankowego, na który miałyby zostać przebrane te środki. Mimo prawidłowego dwukrotnego awizowania, przedmiotowe zarządzenie nie zostało odebrane przez M. K.. Okoliczność, że środki te nadal znajdują się na rachunku depozytowym Ministra Finansów, nie obciąża zatem Sądu Rejonowego w Ł., ale wynika z zachowania M. K., który nie podjął skierowanej do niego korespondencji.

Mając na uwadze całokształt przedstawionych powyżej okoliczności, Sąd Najwyższy, na podstawie art. 91 § 1 zd. 2 u.SN, orzekł jak w punkcie pierwszym wyroku.

O kosztach postępowania ze skargi nadzwyczajnej Sąd Najwyższy orzekł na podstawie art. 398¹⁸ k.p.c. w zw. z art. 95 pkt 1 u.SN.